

Kulusumma 1 õpilase kohta 1923. a.

Dépenses par élève en 1923.

Kulude nimetus Dépenses	Avalikud algkoolid Ecoles primaires publiques	Era- algkoolid Ecoles primaires privées	Avalikud keskkool. Ecoles secondaires publiques	Õigusteta erakeskkool. Ecoles secon- daires privées sans droits	Õigustega erakeskkool. Ecoles secon- daires privées avec droits
Inventar . . . . . Inventaire	47,4	—	210,6	130,0	69,8
Õppeabinõud . . . . . Moyens d'instruction	36,3	11,4	289,8	228,5	259,5
Raamatukogu . . . . . Bibliothèques	57,1	6,9	152,4	75,8	98,2
Kokku . . . . . En tout	140,8	18,3	652,8	434,3	427,5

Algkoolid jäävad oma kulude poolest keskkoolidest kaugemale maha. Keskkooli-õpilane maksab 2–3 korda rohkem kui algkooli-õpilane. Viimane asjaolu on tingitud keskkooli õppematerjali rohkusest ning viimasel ajal peaaegu juba igal pool tarvitusele võetud laboratoorsest õppeviisist, mis nõuab eriti palju kulusid. Siiski moodustavad õppeabinõud, raamatud ja inventar võrdlemisi õige väikese protsendi algkoolide ja keskkoolide aasta-eelarvest; kõige suuremaid kulusid nõuavad õpetajate ja teenijate palgad (60–70%), küte ja valgustus (10–15%), algkooli osas ka majade üür (5%). Kehvematel õpilastel toetuseks avaliku algkooli sunduslikkus osas annab linn ühes riigiga aastas keskmiselt umbes 6% haridusosakonna eelarvest. Umbes sama suure summa (4–8%) keskkoolide eelarvest moodustab kehvematel õpilastel vabastamine õpperahast (15–20% õpilaste arvust).

Hariduskulud Tartus. Üldse on haridusosakond üks kulukamatel osakondadel linna eelarves. Linn kulutab hariduse peale kuni 25% oma korralisest aasta-eelarvest, erakorralisi kulusid koolimajade ehitamiseks juurde arvamata. Ühes erakorralise eelarvega tõusevad kulud hariduse peale keskmiselt kuni 30%. Et ülevaadet saada selle kohta, missugust osa on etendanud hariduskulud linna majapidamises viimase 12 a. jooksul, alates 1914. a., toome allpool suhtearvud protsentides linna üldisest kulude-aruandest ja üksikute haridusliikide järele haridusosakonna aruandest.

Avalikkude algkoolide ülalpidamine on nii enne kui pärast revolutsiooni moodustanud kõige suurema osa haridusosakonna eelarvest; eraalgkoolide toetus on olnud minimaalne, 1925. a. näit. juudi-eralgkooli arvel 100 000 mk. Kutsekoole linnal enesel kuni 1922. a. üldse ei olnud, erakutsekoole toetus on ka olnud peale 1918. ja 1920. a. väga mõõdukas. Hariduse edendamiseks väljastpoolt kooli, mille all on mõeldud toetused rahvaraamatukogudele, rahvaülikoolidele ja teatritele, on Vene ajal lubatud õige väikesi summasid. 1922. a. peale tõusevad need kulud üle 7% osakonna eelarvest, missugune summa läheb peamiselt sel aastal üle võetud linna avaliku rahvaraamatukogu ja lugemislaudade (arvu järele 3) ülalpidamiseks.

Mis puutub kuludesse hariduse peale üldse, siis tõusevad need üleminekul Vene ajast iseseisvasse ajajärku järsku 7,1%-lt (1918. a.) 19,5%-ni (1919. a.), missugune asjaolu on tingitud avaliku koolisunduse maksmapanemisest sel aastal.